

UMJETNA INTELIGENCIJA: OD KRITIČKIH PROMIŠLJANJA DO NJEZINE PRIMJENE U KAZNENOM PRAVOSUĐU

Sažetak: *Imputacija inteligencije strojevima, kao bitne ljudske odrednice, nekoć je bila samo imaginacija daleko od jave. No razvoj suvremenih tehnoloških dostignuća, napose računalnih hardvera i razvoja algoritama, omogućio je metamorfozu umjetne inteligencije od akademskog koncepta u kontempornu stvarnost te njezinu infiltraciju u mnoge aspekte suvremenoga života, uključujući i kazneno pravosuđe. Istodobno, njezin eksponencijalni potencijal da prouzrokuje dramatične promjene, osvijestio je bojazan da su usprkos nedvojbjenim koristima koje njezina implementacija nosi, neizbježni i izazovi koje pobuđuje. Iz tog je razloga i njezin iskorak u kazneno pravosuđe "pod povećalom" s obzirom na potencijalne reperkusije i (široke) implikacije koje njezina primjena može prouzročiti, naročito ako se sustavi umjetne inteligencije koriste kao pomoćni alati pravosudnih tijela u činjeničnom istraživanju, kao i tumačenju i primjeni rezultata takvog istraživanja u konkretnom slučaju. Ovaj rad prikazuje presjek povijesne geneze umjetne inteligencije popraćen kritičkim promišljanjima o njezinim dosezima i bojaznima u pogledu njezine primjene. Također, razmatra se implementacija alata umjetne inteligencije u sustavu kaznenog pravosuđa, što obuhvaća prediktivni rad policije i pravosudnih tijela, proces prikupljanja i analize dokaza, pretraživanje baza podataka, kao i upotrebu umjetne inteligencije za transkribiranje tijeka rasprave, ali i za anonimizaciju sudskih odluka i ujednačavanje sudske prakse. Ovaj rad pruža osnovu za daljnja istraživanja i razmatranja o primjeni umjetne inteligencije u kaznenom pravosuđu.*

Ključne riječi: *umjetna inteligencija, prediktivni sustavi, transparentnost, strojni dokaz, kazneni postupak*

* **Doc. dr. sc. Nevena Aljinović;** Docentica na Katedri za pravne znanosti u forenzici; Fakultet za forenzičke znanosti Sveučilišta u Splitu, Ruđera Boškovića 33; naljinov@forenzika.unist.hr; ORCID: 0000-0001-6557-2796